



DOĞANIN SESİ

KUZEY EGE KIYILARINDAN (ÇANAKKALE, TÜRKİYE) İLK KEZ GÖZLENEN TEPELİ KAĞIT BALIĞI, *Lophotus lacepede* Giorna, 1809 (Actinopterygii: Lophotidae)

First Observation of Crested Oarfish, *Lophotus lacepede* Giorna, 1809 (Actinopterygii: Lophotidae) in Northern Aegean Coast (Çanakkale, Turkey)



Aralık 2019
Yıl: 2 Sayı: 4
Sayfalar: 19-23

Prof. Dr. Sezginer TUNÇER*
Çanakkale Onsekiz Mart
Üniversitesi, Deniz Bilimleri ve
Teknolojisi Fakültesi, Temel
Bilimler Bölümü 17100,
Çanakkale
stuncer@comu.edu.tr

Rıdvan Erdem KANAT
Çanakkale Onsekiz Mart
Üniversitesi, Fen Bilimleri
Enstitüsü, Temel Bilimler Bölümü
17100, Çanakkale
ridvanerdemkanat@stu.comu.edu.tr

*Sorumlu Yazar

Anahtar Kelimeler
Lophotus lacepede, Kuzey Ege,
mezopelajik

Keywords
Lophotus lacepede, Northern
Aegean, mesopelagic

Yazıların tüm teknik ve hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir. İleri sürülen fikir ve iddialar Doğa ve Sürdürülebilirlik Derneğinin görüşünü yansıtmayabilir.

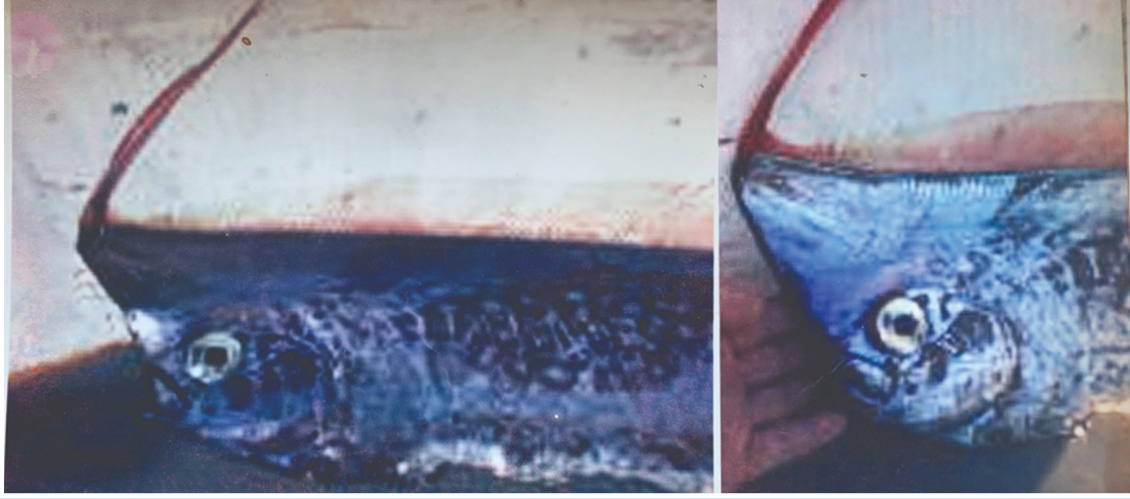
Tepeli Kağıt Balığı, Kuzey Ege denizinde (Çanakkale) 11.02.2018 tarihinde küçük ölçekli balıkçılar tarafından yakalanmıştır. Mezopelajik olan bu tür, daha önce Türkiye kıyılarından Gökova Körfezinde ilk kayıt olarak rapor edilmiştir. Bu makale, *L.lacepede* türü için Kuzey Ege'de ilk ve Türkiye kıyıları için ikinci bulunuşunu verir.

ABSTRACT

One specimen of Crested Oarfish was caught by small scale fisherman from Northern Aegean Sea (Çanakkale) on 11th February, 2018. This species previously reported from Gökova Bay (Turkey). This paper presents the first finding Crested Oarfish for Northern Aegean Coast and second finding for the Turkish Seas.



DOĞANIN SESİ



Şekil 1. Kuzey Ege’de yakalanan *L. lacepede* türüne ait görseller

GİRİŞ

Lophotidae familyasında yer alan türler, uzun ve sıkıştırılmış şerit benzeri bir gövdeye sahip büyük boyutlu balıklardır (Olney, 1999). Tepeli kağıt balığı olarak adlandırılan *Lophotus lacepede* türü, Batı Atlantik’ten Doğu Atlantik; Batı Akdeniz’den Batı Afrika; Doğu Pasifik kıyıları ve en son kaydı olan Avusturalya olmak üzere sıcak denizlerin her yerinde dağılım gösterirler (Froese and Pauly, 2019). Koruma altında olmayan bu balık türü, IUCN’nin kırmızı listesinde hassas türler arasında yer almaktadır (Knudsen, 2015).

Bu tür, Doğu Pasifik (Güney Kaliforniya) (Palmer, 1986) ve Batı Atlantik’te (Florida’dan Brezilya’ya kadar) rastlanılmış olup (Robins ve Ray, 1986), Avusturalya’dan da bildirilmiştir (May ve Maxwell, 1986). Akdeniz’de nadir görülen

bu tür, İspanya’da Portas ve Del Cerro (1979); Adriyatik Denizinde Dulčić ve Ahnelt (2007), Dulčić ve Soldo (2008), Šprem, Dobroslavić, Kožul, Prusina, Onofri, ve Antolović, (2014); Yunanistan kıyılarında ise Minos, Karidas ve Economidis, (2015); Türkiye’nin Ege kıyılarında (Gökova körfezi) Bilecenoğlu, Kaya ve Irmak, (2001) tarafından rapor edilmiştir (**Şekil 2 ve Tablo 1**).

Mezopelajik olan bu tür, Kuzey Ege kıyılarından (40° 1.178’ N ; 26° 4.447’ E) küçük ölçekli balıkçılar tarafından 11.02.2018 tarihinde 50 m derinlikten olta ile yakalanmıştır, elde edilen örnek, balıkçı tarafından çekilen fotoğraflar üzerinden tayini gerçekleştirilmiştir.



DOĞANIN SESİ

Tablo 1. Akdeniz’de *L. lacepede* türüne rastlanan bölgeler

Bölge numarası	Ülke ve Bölge	Araştırmacılar
1	İspanya; Sitges	Potas ve Del Cerro (1979)
2	Hırvatistan; Kupari (Adriyatik Denizi)	Sprem ve diğ., (2014)
3	Hırvatistan; Zadar (Adriyatik Denizi)	Dulčić ve Ahnelt (2007)
4	Hırvatistan;Pag adası (Adriyatik Denizi)	Dulčić ve Soldo (2008)
5	Yunanistan; Termaikos Körfezi (Ege Denizi)	Minos ve diğ.,(2015)
6	Türkiye; Gökova Körfezi	Bilecenoğlu ve diğ., (2001)
7	Yunanistan; Kuzey ve Güney Ege	Aga-Spyridopoulou ve diğ., (2019)
8	Türkiye; Kuzey Ege (Çanakkale)	Bu çalışma



Şekil 2. *L. lacepede*'nin Akdeniz'deki dağılım haritası

Diagnostik Özellikleri

L.lacepede, genelde 100 cm boyunda olan bu tür en fazla 180 cm'ye ulaştığı rapor edilmiştir (Palmer, 1986; Bauchot, 1987). Baş, iri boyutta olup çene ucuna kadar uzanan büyük bir boynuz şeklinde yapı taşımaktadır ve ismini bu özelliğinden alır. Üst çene dışı doğru konumlanmış, çene ve damaklarda küçük konik dişler bulunur. Sırt yüzgeç uzunluğu, 2 adet diken (ilk diken kısa, ikinci diken uzun) ve öne doğru bakacak şekilde; sırt yüzgeç ışınlarının sayısı 204 - 390 arasında değişir (**Şekil 1**).



DOĞANIN SESİ

Anal yüzgeç geride olup, yüzgeç ışınlarının sayısı 5 -20 arasında değişir. Kuyruk yüzgecinde 12 - 17 yumuşak ışın bulunur. Göğüs yüzgeç ışınlarının sayısı 13 - 17 adet olup yüzgeç tabanı yataydır. Karın yüzgeçleri yoktur (Olney.,1999).

Habitat ve Biyolojisi

Epipelajik bölgenin altında yaşayan bu mezopelajik bu tür 0 - 300 m derinliklerde rastlanmıştır (Heemstra, 1986; Palmer, 1986; Olney, 1999). Mürekkepbalıkları ve küçük balıklar ile beslendiği bilinen bu türün besin tercihleri ve üreme biyolojisi hakkında yeterli bilgi bulunmamaktadır. (Olney, 1999).

Sonuç

Kuzey Ege Denizinde faaliyet gösteren ticari ve küçük ölçekli balıkçılar tarafından yakalanan, hedef dışı olan az ve nadir görülen bu ve buna benzer türlerin yakalanması ve ortaya çıkartılması Kuzey Ege Denizi balık faunasının belirlenmesinde önemli katkılar sağlayacaktır. Günümüze kadar gerçekleştirilen araştırmalarda mezopelajik türler içerisinde yer alan *L. lacepede*'nin sadece Türkiye kıyılarında Gökova körfezinden Bilecenoğlu ve diğerleri (2001) tarafından rapor edilmesine karşın bu araştırmada bu türün Ege'nin Kuzey kıyılarına doğru yayılım gösterdiği saptanmıştır.



DOĞANIN SESİ

KAYNAKLAR

Aga-Spyridopoulou, R. N., Giovos, I., Kleitou, P., Christidis, A., Langeneck, J., & Kalogirou, S. (2019). "Preliminary results on the distribution extension of five data-limited fish species in the eastern Mediterranean Sea"

https://www.researchgate.net/publication/334029719_Preliminary_results_on_the_distribution_extension_of_five_data-limited_fish_species_in_the_eastern_Mediterranean_Sea/citation/download

(07/08/2019)

Bilecenoğlu, M., Kaya, M., & Irmak, E. (2001). "A New Mesopelagic Fish for Turkish Seas, *Lophotus lacepede* Giorna, 1809 (Pisces: Lophotidae)". *Su Ürünleri Dergisi*, 18(3).

Bauchot, M.L. (1987). "Lophotidae. in: W. Fischer, M.L. Bauchot and M. Schneider (Editors)." *Fiches Fao d'identification pour les besoins de la pêche. (révision 1)*". Méditerranée et mer noire. zone de pêche 37. Volume ii. Vertébrés. commission des communautés

Européennes and Fao, Rome: 1163-1164.

Dulčić, J., & Ahnelt, H. (2007). "How many specimens of the crested oarfish, *Lophotus lacepede* Giorna, 1809 (Pisces: Lophotidae), were caught in the Adriatic Sea?". *Acta adriatica*, 48(1), 39-43.

Dulčić, J., & Soldo, A. (2007). "New Finding of Crested Oarfish *Lophotus lacepede* (Lophotidae) in the *Adriatic Sea*". *Cybium*.

Froese, R. and D. Pauly. Editors. (2019). FishBase. www.fishbase.org (07/08/2019)

Heemstra, P.C., (1986). Lophotidae. in: M.M. Smith and P.C. Heemstra (Editors). "Smiths'sea fishes". Springer-Verlag, Berlin: 402-403

Knudsen, S. (2015). *Lophotus lacepede*. The IUCN Red List of Threatened Species 2015:e. T190207A47460929.

<http://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2015-4.RLTS.T190207A47460929.en>

May, J. L., & Maxwell, J. G. H. (1986). "Trawl fish from temperate waters of Australia". CSRio. Division of Fishes Research, Tasmania. 492p.

Minos, G., Karidas, T., & Economidis, P. S. (2015). "Range extension for crested oarfish *Lophotus lacepede* Giorna, 1809 in the waters of the northern Aegean Sea, Greece". *Acta Adriatica*, 56(2).

Olney, J.E. (1999). Lophotidae. pp. 2281-2282. In: Carpenter K. E., Niem V. H. (eds.): FAO, "Species identification guide for fishery purposes". "The living marine resources of the western central". Pacific. Vol. 4. Bony fishes part 2 (Mugilidae to Carangidae). FAO, Rome.

Portas, F., Del Cerro, L. (1979). "*Lophotus lacepede* Giorna, 1809 (Pisces, Lophotidae): primera cita para las costas españolas". *Miscel• lania Zoológica*, 5, 188-189.

Palmer, G., (1986). Lophotidae. in: P.J.P. Whitehead, M.L. Bauchot, J.C. Hureau, J.Nielsen and E.Tortonese (Editors). "Fishes of the north-eastern atlantic and the Mediterranean. Volume 2. Richard Clay (The Chaucer Press) Ltd, Bungay (United Kingdom): 734-735.

Robins, C. R., Ray, G. C., Douglass, J., & Freund, R. (1986). "Peterson field guides: Atlantic coast fishes". Boston. Houton Mifflin Company, 90, 91.

Šprem, J. S., Dobroslović, T., Kožul, V., Prusina, I., Onofri, V., & Antolović, N. (2014). "New record of *Lophotus lacepede* (Giorna, 1809) and *Lampris guttatus* (Brünnich, 1788) in the southeastern Adriatic Sea (Croatian coast)". *Cah. Biol. Mar*, 55, 371-373.